

SÖDERBYBLADET

Nr 2 Årgång 6 Februari 2006

ISSN 1459-8493

Utgivare: Södra Vallgrund byaråd rf

ÅRSMÖTE

Södra Vallgrund Byaråd håller årsmöte sönd.
den **19.3.06 kl. 19.00 i Uf-lokalen.** Stadgeenliga
ärenden.

Välkommen !

Styrelsen

ÅRSMÖTE

Uf-Havsbandet r.f. håller årsmöte sönd. den **26.2
kl. 14.00 i Uf-lokalen.**

Välkomna !

Styrelsen

SÖDRA VALLGRUND JAKTFÖRENING

Älgjägarna samlas till planeringsmöte inför
soppdagen. Vi samlas i jaktstugan **26.2.06 kl.
16.00**

Styrelsen

Ps. Enligt uppgift i förra "bladet" planeras
soppdagen till den 12 mars. Ds.

SKÖNHETSPUNKTEN

Kosmetolog Susanna Sund
Kosmetologiska behandlingar och fotvård.
Tidsbeställning telnr. 050-5244935

LENA'S MASSAGE

Utbildad massör Lena Södergård
Klassisk massagebehandling.
Tidsbeställning telnr. 050-5740099

Mottagningar enligt överenskommelse.

Mottagningen är i samma byggnad som butiken,
där frissan varit tidigare.

Sommarösvägen 263, Södra Vallgrund.

VÄNNER BEHÖVS !

Goda relationer är viktiga för människans
välbefinnande. Kan du ge lite av din tid för en
annan människa?

Röda Korset ordnar en kurs i vänverksamhet med
Ulla Storm från Österbottens svenska distrikt som
kursledare,

LÖRDAGEN DEN 25 MARS KL 10 – 16 I REPLOT.

Program och plats meddelas i ett senare skede.
Har du frågor kan du kontakta Annette eller Börje
Anderson eller undertecknad.
Förhandsanmälan görs till Eva-Lisa Nabb,
tel. 044 – 3323296 senast den 15 mars.

Christers spalt

Den pågående diskussionen om kommunre-
formen tycker jag har tagit sig uttryck till att bli ett
försvarskrig om att allt är perfekt som det är nu.
Alla vill bara försvara det som redan finns och
man har svårt att kunna utvärdera om framtiden
eventuellt skulle behöva några förändringar eller
utveckling av sättet att producera service för
kommuninvånarna. Jag förstår nu att det krävdes
fördomsfrihet av dom som beslutade om
kommunreformen 1973, då förstod man kanske
bättre vad som krävdes av framtiden än man gör
idag. Att idag endast försvara det som är och säga
att samarbetet skall intensifieras tycker jag är att
inte våga inse vilka utmaningar som framtiden för
med sig. Jag tror att vi på något sätt måste ändra
på sättet att producera service åt invånarna,
förändringen har nog att göra med det att vi måste
avsätta mindre pengar tär på administration och
mera pengar till själva servicen och detta betyder
nog inte att den totala mängden pengar ökar, utan
en omfördelning är nödvändig.

För Korsholms del så har vi två viktiga faktorer
som vi måste beakta, nämligen för det första är vi
ett pendlingsområde till Vasa och så är det vår
uppgift att trygga att servicen i alla sammanhang
kan ges på modersmålet.

Jag har i olika sammanhang framfört samarbetet
med Vasa och till och med gett förslag till
samarbete inom musikundervisningen,
vuxenutbildningen och grundutbildningen, detta
för att totalt få billigare strukturer, som borde
gynna båda parter. Varje gång som jag gjort detta
så har jag blivit tillrättvisad av dom som säger sig
företräda det bästa för dessa sektorer, dom anser

det tydligen bäst att satsa pengar på olika strukturer istället för att satsa pengar i verksamheten.

Födandet av nya strukturer kommer nog att bli svår och smärtsam med den inställning som finns idag. Vi har i Korsholm framför oss en diskussion om skolstrukturen, jag sitter i den arbetsgrupp som fått i uppdrag av kommunstyrelsen att utreda ärendet. Jag har ansett att ärendet inte är en akut sak idag och därför inte hade behövts göras i detta skede, tyvärr förlorade jag omröstningen i kommunstyrelsen. Jag tycker att den grundläggande tanken skall vara att det är föräldrarna som skall bedöma när deras barn lider i undervisningen på bekostnad av att ha kvar en byaskola. Så har vi gjort tidigare i kommunen och kunde gott göra det också i fortsättningen.

Christer Stolpe

LODBÖSSOR OCH SÄLJÄGARE

Efterom jag söker mera material om lodbössor/sälbössor, bössmeder och säljägare från tiden före 1920, önskar jag att ni tar kontakt med mig. Jag är också intresserad av gamla fotografier som hör ihop med säljakt och säljägare. Vill även i sammanhanget garantera anonymitet åt alla som har gamla vapen.

Hälsningar Bengt Lerviks, Tel. 050-5322470

UTHYRES

Lägenhet, 1 r + kv, Idrottsgatan 7 C, 2-vån.
Delvis möblerad.

Intresserade kan kontakta Fredrik Gull,
tel. 0500-163073.

Söderbymarthona höll årsmöte 8 februari 2006

Det blev ett återvalsmöte, som betyder: att hela styrelsen är densamma som föregående år.

Ordförande : Inga Doktor
vice ordförande: Anita Ahlskog
sekreterare: Margareta Söderlund
vice sekreterare: Rachel Lindgrén
kassör: Ann-Maj Westerlund
vice kassör: Rut Back
Styrelsemedlemmar: Lisa Berg
Rachel Lindgrén
Sigbritt Lund

Suppleanter: Ulla Westman
Lene Back
Revisorer: Daga Granholm
Inga Stolpe
Revisorssuppleanter: Bernice Smeds
Karin Förars

Dessutom valdes olika arbetsgrupper.

Nämnas kan att Marthaföreningen hade 80-årsjubileum år 2005.

Historiskt på Kalvholmen

En kall februaridag, närmare bestämt den 6.2.2006, blev en historisk dag på Kalvholmen i Södra Vallgrund. Svennas Svennas stuga belägen på Backbo lägenhet RN 9:15 I Södra Vallgrund skulle nu flytta från hembacken, där den stått sedan Sven Backs farfar flyttade den från byns östra ända till Kalvholmen på 1800-talet. Den nya boplatsen hade nu planerats vid Granösunds fiskeläge, vilket förvaltas av Replot skärgårds hembygdsförening r.f. Bakom flyttningsprojektet står styrelsen för hembygdsföreningen.

Ansvarig planerare av själva stugflytten var företagaren och kalvholmsbon Fredrik Gull, som fungerade som arbetsledare och fanns på plats med lastbil och släp. Han hade noggrant planerat projektet i förväg och med hjälp av en lyftkran på 100 ton, som hyrts från bolaget Havator Oy i Vasa, genomfördes lyftet i samråd med kranförare Nils Smedman och arbetsledare Tore Regnell. Bland ett dussintal intresserade bybor fanns också grävmaskinsförare Sven Håkans, också han bofast invånare på Kalvholmen.

När så lyftkranen kommit på plats och en kättingsanordning hade monterats i båda ändar av husets gavlar, kunde lyftet av husbyggnaden påbörjas. Till en början såg det ut som om stugan, som låg på en stadig grund av två underliggande balkar, inte ville skiljas från sin mångåriga boplats på Svennas back. Den grep sig fast vid stuggrunden i det längsta, ända tills flyttkarlarna hjälpte till att lösa bottenstocken från det stenunderlag som fjättrade stugan. Ett sus av hänförelse gick genom luften när huset sedan hängde fritt och vinschades in mot släpvagnen som stod placerad intill. Både de ansvariga och åskådarna kunde glädjas över att allt gått som planerat.

Nu körde Fredrik Gull iväg med ekipaget fram till vändplatsen ovanför motorbryggan, där det skulle stå tills de formhuggna sockelstenarna, - "kilasteinan" - som stugan stått på, skulle flyttas till backslänten vid Granösunds fiskeläge, stugans

nya boplat. Nästa dag var det så dags för Fredrik att forsla sockelstenarna från Back lägenhet till Granösunds fiskeläge, där de ånyo skulle placeras ut - ett drygt arbete som krävde precision. Följande dag skulle sedan husbyggnaden lyftas exakt ovanpå den nya grunden.

Efter att stugekipaget stått från måndag till onsdag på parkeringsplatsen vid motorbryggan, - som ett ovanligt inslag i skärgårdsbilden - var det åter dags för den fortsatta transporten längs Bulleråsvägen till slutstationen vid Granösunds fiskeläge. Vasa elektriskas mannar var ute och hjälpte till med att lyfta upp elledningen, så att Fredrik Gull skulle kunna forsla ekipaget fram den sista vägsträckan. Mitt på dagen anlände lyftkransgänget på nytt och arbetet med uppriggningen var i full gång i backslänten vid fiskeläget. När förberedelserna var klara startade så det andra lyftet. Sakta men säkert åkte stugan än en gång upp någon meter över markytan för att sedan föras in på den nya grunden. Efter ett lyckat lyft stod så stugan på sin slutliga boplat.

Man kan undra över vad Sven manne hade sagt om han under sin livstid kunnat ana att hans hem skulle flyttas till en annan plats. Den som känt Sven vet, att för honom var det viktigt att bevara allt i samma skick, på samma plats som på föräldrarnas tid. Å andra sidan skulle han antagligen ha blivit glad över att hembygdsföreningen ville ta hand om hans åldriga stuga och bevara den för framtiden. Själv hade han ju en stark känsla för hembygden och speciellt Kalvholmsarkipelagen, där han kände varje sten och varje träd. Här vandrade han ständigt omkring, ofta långt in på småtimmarna, och såg till att allt var i sin ordning. Såväl över motorbryggan som sommargästernas stugor, Bulleråsen och Granösunds fiskeläge höll han ett vakande öga. Låt oss därför hylla Sven som en hembygdens hjälte, värd all uppskattning, genom att vi långt efter att han lämnat jordelivet kommer att bevara det som han själv höll kärast under sin jordevandring.

Lisen Stolpe

ETT STORT TACK

Till alla talkoarbetare och alla andra som på olika sätt bidragit till att Svennas stuga nu är flyttad till Granösunds fiskeläge.

Replot skärgårds hembygdsförening/
Maj-Len Vestergård, viceordf.

”Adamas Anna Maja”

Anna Maria Nyström föddes den 29.3 1840. Fadern Adam Nyström från Norra Vallgrund var lotsålderman på Korsören och gift med Fredrika Ström i Södra Vallgrund. Adam och Fredrika byggde sitt hem vid nuvarande Tallstigen som kom att bli ”Majas” hem fram till giftermålet 25.3 1862 med kronolotsen Sven Back; ”Villas Svennin” kallad.

Efter giftermålet med Sven den 25.3 1862 bosatte sig det äkta paret på den tomt som ansluter till Sune Backs sommarstuga och det mest troliga är det nu aktuella huset som flyttades till museiområdet byggdes vid den tiden.

Sven hade tjänst som lots på Korsören och tyckte att promenaden ut till Kalvholmen var onödigt lång och tidskrävande varför makarna beslöt att flytta sitt hus närmare havet och Svens arbetsplats. Sven och Anna Maria fick så småningom 10 barn varav Jonas (Lisas farfar) och Edvard var de enda som bildade familj i byn. Edvard född 10.8 1882 övertog föräldrahemmet när han efter en vistelse i Amerika gifte sig den 13.5 1917 med Dina Riback. Sonen Sven föddes den 5.8 1917. Dina dog 1952 och efter Edwards bortgång 21.6 1971 levde deras son Sven ensam kvar i hemmet till sin död den 16.1 1989.

Anna Maria dog den 25.10 1918 och hennes bidrag till byns kulturella arv lever vidare i hennes livshistoria.

Den 9.2 2006 flyttades Anna Marias hem till museiområdet på Kalvholmen. Ett bestående minnesmärke över strävsamma generationers livsbetingelser. Men redan 1890 köpte Klåbb-Joss och Fia Anna Marias födelsehem som då flyttades till stranden av Sommarösund. Huset har sedan början av 50-talet utgjort familjen Staavs sommarstuga. Med dessa två forntida hus har ”Adamas Anna Maja” en unik plats i byns historia.

Lars-Ola Berg

EN STUGA VID HAVET

- Vi har länge drömt om att kunna bo nära havet. Nu håller det på att förverkligas, säger Sune Jewander när jag träffar honom vid nybygget vid Holman.

Sune som är född 1955 i Gamla Vasa jobbar som naprapath. Det har han gjort de senast 27 åren. Sin utbildning har han fått i Sverige men påpekar att numera kan man även utbilda sig till naprapath i Finland vid Kymenlaakson Ammattikorkeakoulu i Kotka.

Sune har sin mottagning i Vasa i gamla posthuset, I-våningen.

Fru Helinä som är född 1950 i Västervik är inte med vid intervju tillfället. Hon jobbar inom hemvården och har sitt arbetspass den dagen.

Sune och Helinä har utflugna barn.

Jani, född 1977 har sin fru från Björneborg. De bor i Åbo och Jani jobbar inom sjöbevakningen.

Jenny, född 1980 är för tillfället hemma med barnen. De planerar att bygga hus i Singsby.

Anna, född 1987 bor i studentbostad i Vasa. Hon studerar något konstnärligt ämne.

Till familjen hör även hunden Virkku, en veteterrier.

Sune berättar att han har en mycket tidskrävande hobby. Han driver en taxirörelse som han övertagit efter sin far. Sune kör inte själv utan har anställda chaufförer. Det för med sig en hel del pappersarbete, dessutom skall bilen hållas ren och i skick. Sune är ordförande för Vasa Taxibilister som bl.a. har hand om utbildningen av nya taxichaufförer.

Huset som är under arbete är ett Mammuttahirsihus. Stommen består av stockar som är lamellimmade och 204 mm tjocka. Bostadsytan 117 m² och 1 ½ plan. Huset kommer att uppvärmas med bergvärmepump.

Skärgården är inte okänd för Sune och Helinä. De har haft villa i Panike som nu är såld. Dessutom har de hyrt villan av Marita Peuron ett par somrar.

Sune och Helinä lovar inte bidra till att skolans elevantal ökar men däremot nog till både butikens och Sommaröhallens fortbestånd.

De nya strandboarna hoppas vi skall trivas och hälsas välkomna i bygemenskapen.

Börje

SPIONER I SOMMARÖ

I början av 1940-talet påbörjades byggandet av Fort Sommarö.

Under krigstiden var en rätt stor truppstyrka stationerad där.

Sommarö var den tiden rik på fåglar, vintertid fanns där både tjädrar och orrar och i synnerhet ripor.

Klobb-Jon berättade en gång att hans fosterson Hjalmar och grannpojken Jalle satte ut snaror för riporna i buskarna mellan Sommaröbergen. Att fånga fåglar med snaror var förbjudet. Pojkarna smög sig därför försiktigt för att inte bli upptäckta.

Befälet på fortet ville hålla manskapet igång och skickade därför ut patruller. Officerarna påstod

att det då under krigstiden gällde att spana efter ryska krypskyttar och spioner.

En dag rapporterade en av patrullerna för kommandanten på Fort Sommarö att man påträffat mystiska fotspår mellan bergsklackarna. (Det var spåren efter Hjalmar och Jalle sälkskor som förbryllade.) Kommandanten ansåg att patrullens rapport var ett gott skäl få igång aktivitet i truppen. Han slog larm och beordrade alla att beväpnade finkamma området.

Hjalmar och Jalle höll på att vittja sina snaror, då de hörde att officerare i Sommarö skrek och gormade mer än vanligt. Snart stormade soldaterna fram, sköt i luften och vrålade som de var lärda att göra vid anfall. Jalle och Hjalmar sprang hem så fort de kunde och klarade sig undan både skott och infångande.

Nära Värkhålet stannade truppavdelningens framryckning. Pojkarna var mycket uppjagade, då de smög sig in till Jon och Vendla. Huruvida Hjalmar och Jalle fortsatte med att snara ripor, framgick inte av Klobb-Jons berättelse.

Josef

LITE VALS OM VALET

I Södra Vallgrund röstade 124 personer på Halonen, 81 på Niinistö och 3 personer hade röstat blankt. Röstningsprocenten val I var 72,4 och i val II 75,3. Eftersom valdeltagandet i hela landet var 77,2 % kan vi konstatera att vi inte ens kom upp till landets medeltal.

Vi ställdes ju faktiskt i andra omgången inför ett svårt val. Skulle man rösta på en högerkandidat med kläna kunskaper i svenska och som uppvisar en förargligt överlägsen uppsyn. Eller skulle man rösta på en vänsterkandidat med lika dåliga kunskaper i svenska men som i alla fall varit president en period. Någonstans går det fel i vår utbildning eftersom högt utbildade människor, inte förstår att lära sig de båda inhemska språken.

En hälsning till både Halonen och Niinistö bör bli: En av er fick min röst enbart av den anledningen att det inte fanns någon annan att rösta på. Av två svaga alternativ måste man ju välja det ena.

Börje

SÖDERBYBLADET

Redaktör: Börje Anderson

Lotsvägen 2, 65930 Södra Vallgrund

Tel. 06-3527758, GSM 050-5917958

E-post: borje.anderson@kolumbus.fi

Redaktionssekreterare: Hans Söderlund

Sommarösundvägen 442A

65930 Södra Vallgrund, tel. 06-3527586

Nästa blad, nr 3 utkommer omkring vecka 13.